

Bernal, u de junç de 1991

Estimat Matthew,

com passa el temps! Veig que la teva és del 2 d'abril darrer! Mentrestant, però, suposo que hauràs rebut En tombar la vuitantena d'en Miller i la llista dels llibres traduïts per mi.

Ja he acabat de traduir Sexus i també hi he fet un pròleg, com els que solen portar les obres de la MOLU, i ja he posat fil a l'agulla per traduir Jane Eyre per a EDHASA. Per cert que, en relació amb aquesta obra, he demanat un dels ajuts que ofereix el Ministerio de Cultura per a la creació literària, que inclouen la traducció, en qualsevol de les llengües de l'Estat. El que tenen de bo és que donen 800.000 de l'ala, però no pas a compte dels drets de traducció, o sigui que l'editorial t'ho ha de pagar a part. Mira, si me'l donaven, aquest ajut, potser encara ens tornariem a veure a Barcelona, i aquesta vegada sí que la fariem petar de debò, oi?

La batalla entre el català light i el heavy veig que portarà cua, car, a més que van apareixent llibres i més llibres defensant una posició o l'altra, ara em sembla que s'ha armat un cacau entre el PEN i l'IEC, oi? No cal dir que els comentaris que hi faa, sobre el tema, són encertats i adients. Jo crec, però, que s'imposarà el seny, en tot aquest merder. Pensar que estem perdent el temps en aquestes collonades, quan encara no tenim una normalització ben afermada, de la llengua, i l'ús al carrer cada vegada està més abandonat... En fi...

Bé, ara, molt seriosament i conmogut, t'he de dir que l'oferiment que em fas (suposo que en qualitat de préstec, és clar) dels teus llibres d'en Henry Miller és massa, tu! Em sembla que ja et deia, en una noteta, que els que m'interessaven eren el Hamlet i Correspondence with J. Rives Child, però em sembla que més valdria que me'n fessis fotocòpies, per evitar el perill que es perdin pel correu i, de més a més, no te'n despreguis ni que sigui temporàriament. Ja saps que amb els llibres passa com amb els paraigües: els prestes i no te'ls tornen més. I aquests d'en Miller serien per a mi una temptació massa forta! Què interessant, això que expliques d'aquest llibreter i editor anglès, que publicava ell mateix els llibres que ningú més no volia editar! I a casa nostra també passa una cosa així. Ja veus que jo tinc feta la traducció de Books In My Life, des de fa una colla d'anys, i no hi ha cap editorial que vulgui publicar-lo; fins ara l'he ofert a: Edicions 62, EUMO, EDHASA, i res. Els qui tenien interès a treure'l eren els d'EdicionsB, a la col.lecció "Línia d'ombra", però l'han tallada, la col.lecció. No, el primer volum de Hamlet, Fraenkel el va publicar a Puerto Rico, el 1939, i no a Buenos Aires. Dels Books of Friends, jo en tinc un en castellà, publicat per Grijalbo (on hi ha: Stasiu; Jeey i Tony; el cosí Henry; Jimmy Pasta; Joe O'Reagan; Max Winthrop i Alec Considine), però no sabia que n'hi havia d'altres. To Paint is to Love Again el vaig traduir per a en Cendrós d'Aymà, però no el va publicar mai (com tampoc no va publicar la traducció que vaig fer de Reunion in Barcelona), i el mal que no en tinc còpies. Tinc el Henry Miller Odyssey i també la biografia d'en Perlès. El bonic llibre Insomnia,

me'l va enviar dedicat el mateix Miller. Quant a L'home acabat, he de confessar que la dada la vaig treure del llibret de P.-J. Temple, Miller, a la col·lecció "Classiques du XXè Siecle", on hi figura el títol tan sols en francès: L'Homme fini. Ara: tu parles "d'unes converses amb ell gravades i escrites al final de la seva vida, un tros de vuintanta pàgines escrites per ell quan tenia trenta-i-escaig d'anys". Què és això? Amb quins títols ha estat publicat? La correspondència amb Wallace Fowlie, vaig demanar a un amic que vivia als EEUU que me la busqués, però no la va trobar. Respecte a les obres que mai no va publicar, suposo que les devia destruir i per això ningú no s'ha ocupat d'editar-les. El que fóra interessant seria aconseguir els enregistraments fonogràfics. Hi ha una lectura de fragments de Tropic de Càncer, i una del de Capricorn, fetes per ell, la primera a la Biblioteca del Congrés, 1944, i la segona, editada per Circle Editions, George Leite, Berkeley, Cal., 1946, amb còpies a Harvard i Yale; una lectura i conversa, Sounds Portraits, per Contemporary Classics, New York, Louis and Bebe Barron, 1949, amb còpia a Harvard, a una conversa, Henry Miller Recalls and Reflects, amb Ben Graur, Riverside, New York, 1956, amb còpies a la majoria de les universitats nord-americanes. Per acabar, de moment, el tema Miller, sàpigues que hi ha una traducció de Devil in Paradise, feta per en Pedroló, publicada per Ed. 62 fa bastants anys.

Home, m'agrada que m'expliquis una mica aquestes coses que fas. Això del guió deu ser una cosa fotuda, sobretot, com dius tu, perquè després no saps quina sortida pot arribar a tenir. Però, mira, no se sap mai: de moment suposo que constitueix un bon exercici en una disciplina tan difícil i tan poc conreada a casa nostra. L'altre dia llegia a El Temps el que deia un director català (em sembla que era en Manuel Hueraga), quan remarcava que aquí, o sigui a Catalunya, no s'escriuen guions, sinó sinopsis que després el director arregla. Això ho trobo natural, car la nostra indústria cinematogràfica és pràcticament inexistente, no? La cosa potser la podràs canalitzar cap a la televisió. Bé, sigui com sigui, suposo que a hores d'ara ja l'hauràs acabat, el guió, per poder cobrar les peles de l'ajuda, oi? També em sembla formidable que escriguis una novel·la, que /és la tercera, dius. I les altres dues, què? Molt bé, endavant amb les atxes!

Celebro, també, que les coses del cor rutllin sobre rodes i que estiguis tan enamorat. Visca!

Ah, per St. Jordi va sortir Una història de dues ciutats, si bé jo encara no n'he rebut cap exemplar. Sí, Dickens és l'hòstia, per traduir-lo. També la Charlotte Brontë em dona maldecaps, com me'n van donar l'Austen i en Thackeray.

No és cap impertinència que consideris que sóc afortunat per la muller que tinc, amb la qual acabem de complir els trenta-cinc anys de casats!! Ella també t'envia records, amic Matthew, i rep una cordial abraçada i best wishes del teu